

Forbes (R.)

K

()

Reverendissimo in CHRISTO PATER
ac Honoratissimo DOMINO,

D.

IOANNI PATERSON
EPISCOPO EDIXBURGENO.

Amplissimo, Meritissimo,

Serenissimi Principis CAROLI II^{di},
Britannarum MONARCHÆ Augustissimi,
Consiliario intimo,

Mæcenati suo plurimum colendo,
Euergetæ & assertori æternum honorando,
S. I. D. S.

Ovaturienti hoc seculo, nova parsophia cultores (Reverendissime Presul) novitatis astro parenti, ad tot novas & insuetas ou-
piorandi vias, tanto appetitus impetu fervuntur, ut omnia solidioris
Philosophia fundamina fidei convulsa, nonnus sudsque revoluta,
Nil non dubium facit dubitandi audacia præsortim bac Cartesian-
izante etate nostra, quæ de omnibus dubitandum esse doceat, &
inter alia etiam de existentia Numinis, quæ facilis via sternitur ad
Atheismum, non obstante quavis vana palliatione in contrarium. Cartesius ipse ut
semper, semperidens, ut mundi miraculum, & hujus ovaturientis seculi idolum colitur &
adoratur. Nominis Cartesii schola perstrepsit, auditoria personant, & foras re-
boant. Ita Cartesianis quis indias magis que glicescit, & gliscendo insolens su-
perbit. Nec tantum in Philosophorum scholis sed etiam in vicini Belgij reformatis
Ecclesiis ista effrenata audacia omnia pacis ac tranquillitatæ vincula disrumpit ut
Cartesii nova dogmata obirent. Ita ergo, callidissimus humani generis hostis nullum
non moveat lapidem, ut calossem divini verbi semenem, quantum in ipso est aut naf-
scentem opprimat, aut extirpet enatam, aut adulcam viset, quod omni conatu, &
machinatione

()
vobis in morte contundit, omnibus malorum artifex satanas. Ingrediuntur etenim tempore
obviari ire necesse est, ut Christianismi gangrena ingrauoseat & tam latè serperet, et
periclitetur Christiana fides, & sero medicina pareret; Quare (Reverendiss. Pre-
sul,) qui alio primita Philosophia & proximia, sub postre vexillo (de quo gloriamque plurimi-
num) posero non designatus es, patere quas sumus, ut sub paterna protectione tua la-
bato, in lucem prodram pro veterano veritate assertiones nostra, nesciam habuisse
patronum opportuniores Te, qui inter praecepsa regis nostra ornamenta numeraris,
nec potest omnibus animi & ingenii dotibus ornatissemus, ipso Philosopho acutissimus, &
olim positionum literarum Professor disertissimus: postea Ecclesia pastor fidelissimus,
verbi divini Presb. multissimus, & orthodoxa veritatis defensor ac viudex strenuissi-
mus, neconon adversus omnes Monorum, Zolitorum, Syophaenorum & Enefugorum
morsor, insultus, calumnias & circulatricis lingua detractiones invictissimus. Virtutis
equidem omnes inuidia est, & virtute propria potest, opprimenti non potest. Credisit sub ponde-
re virtutis, Mox enim Cathedralis Ecclesie Edinburgensis Decanus & Capellanus Regius
creatus es.

Cumque perspectum haveret Rex, post hominum memoriam elementissimus, quod
esset vir vero doctus & omnifaria studiis instrutus, omni laude major & omni ca-
lumnia superior, infra etiam animo, pro Ecclesia & Republica dignitate & bono
tuendo retineundaque ex suo Paterno amore orga Ecclesiam, Te Episcopum candidæ
eulæ nuncupavit, cuius Cathedra gubernaculua & pale sole pedum insulacis tenuissi-
tanta pietate, prudentia & aequitate, ut omnes vere bonos in tui amorem allegeretis.
Ecquis enim, Inlyte Sacrogata Antikes divine religionis atque virtutis Zelo Te-
flagrantior? ecquis in veritate perspicienda acutior, in tyndæ fortior aut in propa-
ganda vigilanter? Cumq[ue] Rex sapientissimus intelligentest, te virum esse eminentissimum,
vita integritate, & rerum gerendarum dexteritate, omnigena etiam virtute instruc-
tum & natum ad utrinque politia splendorem; ad Cathedram Edinburgensem transla-
tus es, & status Regni Senatoribus Consultissimis allocatus, in supremâ illa curia se-
des Regia Majestatis à sacra orationibus consiliis, ubi tuum naturâ solers & aere judicium
tam eminenter splendet, ut primo aspectu, verum à falso disjudices, enjusvis hominis
opere perspicias, atque etiam intimos animi recessus penetres; si quis namque sagax
est tibi similis, si sagacior est familiaris, si sagacissimus simillimus, ibique ut Heros con-
sumus etiam prudentia suamam fidilitatem. (à fidelissimo patre tuo, Iohanne
ROSSENSI Episcopo Reverendissimo, ad te pereraducem & per positionem eruditio-
nem à mortuâ fabro derivatum) rarissima fortitudine, in maximis etiam angustiis
firpatam, superiori, qui se proxime convolutus anno, luctulentissimis documentis Eg-
clesia Regi & Republica demonstrabat, ne iudicis magis magisque manifestas, ut per-
spicacissimis sapientia Aquila, litium appetitor & innocuit bonitatis exemplar.
Quæ magnalia tua, longe Majora de te sperare jubent. Perge Antikes Reveren-
dissime & cum reliquis procuribus ac regi dynastis contendere, ut judecatur & omnia
summo moderatione & epiekeia gerantur. Date omnes operam ut orthodoxa veri-
tasy justitia & Pax, in munus conveniente amplexus, que ut vestra bonitatis monu-
menta & felicitatis nostra pignora, colere & venerari perpetuo licet. Non eva-
ngelio licentia in impensi landum tuatum campa sed eximiam dores & virientes tuas.

etiam deo, vobis laude magis, religioso blento' venerabilior, que maiestat tu
parvus, non gloria invidens.

Quod superest, Aniltes illustrissime, gratia ac memori, liber ac libens agnoscere,
genere me, ut aquum est, tibi singulari Patrono, assertori & Mecenati eternum sus-
picioendo, gratiam, & quibus referendis imperium sum Iacobino' agent, semper habere,
nsque solvere, & dovere tamen. Interim hec qualecumque munusculum, quod cum
singulari pietatis sensu offero, ut pignus & monumentum gratae in Te voluntatis mea,
hand ingratuum, sed sereno vultu & benigno aspectu, accepimus fore spero. Deus O. M.
Dominacionem veltram in terris diu conservet incolumem, ad S. sancti sui nominis
gloriam illustrandam, necnon ad Ecclesias & Reipublicae bonum coniunctaque pro-
curandum. Quod animis Compraeantur

Amplissime & Reverendissime paternitati tuae
adifficissimi & aeternam devoti,

ROBERTUS FORBES PRAESES.

CANDIDATI

Alexander Farquhar,	Jacobus Hay,
Alexander Fraser,	Ioannes Davidson,
Alexander Rose,	Ioannes Innes unus,
Alexander Sibbald,	Ioannes Innes alter,
Alexander Watt,	Ioannes Mackenzie,
Andreas Merna,	Lachlamus Rose,
Carolus Melvin,	Robertus Cumming,
David Thomson,	Robertus Forbes,
Georgius Macleod,	Robertus Michell,
Guilielmus Anderson,	Thomas Foulestone,
Hugo Anderson,	Thomas Macmillan,

A 3

()

THESES PHILOSOPHICÆ

*Pro veterana veritate & antiqua Philosophandi methodo tuendo
adversus petulantis hujus saeculi subdolam novitatem
& heterodoxiam Cartesianam.*

Uiamvis naturalium scientiarum cultoribus, aliquid libertatis necesse est indulgeri oporteat, ita ut non nisi ludibrio digna sit informare natura pervicax, & refractoria, quibus omnis novitas exosa est: attamen novatutientia hujus seculi luxuriantia ingenia indigent franco, ne ex effreni ista licentia, permagna oriantur incommoda, dum sibi quisque indiscriminatim illud sibi arrogat, quod quicquid sibi in mente venit, eo prætextu, quasi clare & distincte percipiat, confidenter sequatur, alisque tanquam veritatem ipsam, sine dubitatione proponat.

I L. Si dubitare cum *Cartes.*, nihil aliud sit quam conceptas opiniones ficiunt & semel è mente delere, omnia ut aperte falsa reievere, funditus eveltere, alienationem cohibere, voluntate in contrarium versâ, falsum & imaginarium fingere, ut prejudicia estimare aptè credita, cavere accuratè ne opiniosibus olim receptis, fidem habeamus &c. *Cartes.* princip. part. 1. § 1. 2. --- 7. *disserr. de methodo pag. 18. medit. 1. & 2. Itens resp. ad object. 7.* Idque non tantum, etiam dubia de probabilitia, verum etiam circa illa quo ante pro maxime certis habuimus, ut mathematicas demonstrationes & principia, quæ hactenus per se nota paravimus, nec non circa nostram existentiam & ipsum Dei èatis (licet) summe necessarii & perfectissimi. *Ibid.* Si (inquit) debitare id sit, *universalis*, sive *de omnibus dubitat.* ad veram sapientiam via recta non est; nec investigandæ veritatis necessaria methodus, sed periculosa valde & juvenilibus ingenii minime inculcanda. Hoc demonstrat *Scepticorum exemplum*, qui nullum scelus extirandi probanâ dubitatione medium inventerunt. Agnoscit ipse *Cartesius* *disserr. de method.* pag. 8. Hoc quod suscepserat, ita seduum esse & difficile, ut vultus paucis expeditat imicari. Præterea *universalis dubitatio* fructu commendatur, cum impossibile sit serio de seipso, & principiis per se notis dubitare, & que atque de incertis & falsis. Itam si quis id tentaret sibi ipsi viti faceret, & conscientiam expugnare conaretur, summo scelere, quod , ex justo Dei iudicio, spiritum erroris non veritatis metetur. Adhuc ex conscientiaz testimonio & innatis principiis, certi sumus de rebus plurimis, quas in dubium vocare, summae stultitiae fore & dementia. Denique dubitatio erroris non ulterioris sapientiaz iurium fuit primis patentibus in *Paradyso*, & tentationis diabolicae exordium, adeoque diaboli potius quam Dei via fuit & methodus. Gen. 3. Quare hæc *universalis dubitatio*, quā methoditæ hujus saeculi

Theses Philosophicae

3

seculi utuntur, juvenilibus ingenii & quibuscumque in scholis commendanda non est sed rejicienda propterea & merito omnibus irridenda, ut expugnari dignior flagellis & sensibilibus argumentis quam rationibus.

III. Frustra excusat subdola methodus dubitandi à quibusdam *Cartesianis*, vocem in molliorem sensum detorquendo. Aliud enim est de argumentorum efficacia dubitare, aliud de reipræ. Aliud item animo cunctari, aliud dubitare; aliud de uno aut altero dubitare, aliud de omnibus: aliud etiam successivè dubitate, aliud simul & semel omnia ut falla rejicere. Illud quamvis licet, hoc illicitum & impium, imo in genere dubitandi plura licent quandoque Doctoribus & exercitatis, quæ juvenilibus animis instillanda non sunt.

IV. Quamvis de aliis dubitate licet, tamen ex studio novæ methodi, de existentia Dei dubitare, est moraliter impium & dishonestum. Contra *Cartes. præcip. part. 1. § 7. medit. 1. 2. 3. & Epist. 10. p. 2.* Perversa enim est via dubitationis quæ a Deo, non ad Deum dicit, dum ejus existentiam, ut falsam lupponit; nam accidens ad Deum oportet credere Deum esse. Quare via dubitationis de Deo, est devitanda non affectanda via. Adhæc, dicere in corde suo non est Deus, est hominis nullus: *Psal. 10. 4.* & pro falso habere existentiam Dei, est tantisper esse *Atheum* in mundo. Arqui *Cartesius* in dubitationis suæ vertigine, de existentia Dei, fluctuabit per spatium novem annorum. *Dissert. de method. pag. 26.* ergo tantisper (ne quid durius dicam) agebat Atheum. Inquieris cum ipso *Cartesio V. S.* Si quis pro scopo proponat dubitare de Deo, ut in hac dubitatione persistat, graviter peccat, dum vult in te tanti momenti pendere in dubio, verum si quis hanc dubitationem proponat, tanquam medium ad clariorē veritatis cogitationem assequendam, rem facit omnino piam & honestam. Regero, quod malum non sit faciendum ut eveniat bonum. Si istes *Cartesium* scipium excusare in notis ad programma p. 189. 190. quod Scepticorum opinionem tantum & argumentata refutatur in meditationibus suis. Sed contra. Non tantum Scepticis occurrit, sed dubitationem saepius commendatam, in praxin reducit. Sed bene est quod forte *Cartesium* suæ methodi tandem puerit, cum videret se nimis urgeri. Utinam illius exemplum imitarentur discipuli, & desinerent commendare dubitationem ut primam & unicam viam, ad veram sapientiam, singulis ineundam.

V. Totius *Cartesianismi* prora & puppis, necnon, (ut loquuntur) veritatis unicæ normæ & Lydius lapis est clara & distincta perceptio quæ ut oracula quoddam omnibus ejus cultoribus, doctis indoctisque est in ore, unde manavit *Cartesianum axioma*, *Quicquid clare & distincte cognosco illud est verum.* Quod pati potest duplicita sensum; unus est, *Quicquid revera clare & distincte cognosco, & ita se habet à parte rei, sicut cognosco, illud est verum:* alter est, *quicquid mihi persuado, me clare & distincte cognoscere, illud est verum.* In priori sensu, axioma est nugatorium: in posteriori apercit falsum. Defenditur in priori sensu, sed usurpat in posteriori, in quo non tantum est inutile sed perniciolum; nam couique trahitur, ut dum quis sibi quidquam firmiter persuasit, nefas esse putet, de iudicio sui veritate ambigere. Plurimos ratiem falli, in illo suo dictamine convincit experientia.

Theses Philosophicae

experiens, observare enim possumus ipsos *Cartesianos* ita affectos, ut quod minus ratio dicat clare & distincte verum esse, apud alterum clare & distincte dicitur esse falsum.

V I. Cum Christus Dominus illa lux vera & secura sapientia aeterni Patris e-jusque discipuli, testimonio sensuum principia fidei Christianae mysteria probaverunt; temerarii sunt *Cartesiani* cum suo preceptore, negantes fidem esse adhibenda sensibus, de rebus naturalibus, in disciplinas philosophicas, licet ad eos probandas non sufficiant vulgo requiratas conditiones.

V II. Quod *Aristotelis Logica* aliqui abutantur ad libidinem rixandi, & puerilem ostentationem adversarium decipiendi, facultas ipsa culpabilis non est, sed ea malè uenturum perveritas; præcisus enim ianib[us] & inutilibus arguunt, ad dirigen-dam mentem conductit universa pars demonstrativa, Dialectica & sophistica etiam quæ doceat modum quo solvante captiosa, distinguuntur ambigua & inanis dis-solvantur nugamenta, quæ utilitate suâ & quâdam necessitate non carent; nam licet turpe sit difficiles habere nugas, longe tamen turpius est, obnubescere & testam-rationem eas diluendi ignorare.

VIII. Universale quod in scholis defenditur, & vulgo obtruditur, quod est unum in multis, cum multiplicatione sui, ita ut totum sit in singulis, omnibus non datus Physice, intentionaliter nec nominaliter, seu non ex parte objecti, conceptis vel vocis: dari tamen verum universale, quod est unum in multis, adequate a parte rei, intrepidè affirmamus. Velix nolit *Dero* cum ceteris *Cartesianis*, datur en-erationis, seu impossibile potest ab intellectu evidenter petendi & demonstrative sciendi.

IX. Plusquam Stoica est sententia *Cartesi* fidei pariter & experientiae conser-vata (tractas. de passionibus) quod qui imbecilliores animas habent, possint acqui-tere imperium ab olirissimum in omnes suas passiones, si sat industrie adhibe-entur ad eas instigandas & diligendas;

X. Quod in nobis post lapsum, residua sit potestas cavendi ne unquam errerimus, a nullo Christiano & orthodoxo Philosopho affirmari debet, contra *Cartes. Wittich. Burmann. Weltbusum.* &c. hæc enim assertio convenire videtur cum principiis Pa-taginorum, qui negant naturam corruptionem per *Adams* lapsum, cedent enim rationes militabunt, pro potentia cavendi omnia peccata, quæ militant profaciuntate vi-tandi omnes errores.

XI. *Hobbiana & Machiavellica* est assertio *Cartesi* Ep. 13. Part. 1. secundum principibus finium suorum dilatandorum avidis peropercula, quod scis supponendum sit principi rationes, quibus sibi viam trunni ad imperium, Justas esse, enjusmodi res et credere esse fere omnes, cum a principibus, qui in ununtur, tales repurantur; Justitia enim inter Principes (inquit) alios habet limites, quam inter privatos, videturque Deus hisce in casibus, juri illis tribuere, quibus vim concedat. Quæ doctrina, ex scholis Christianorum, exultare debet, cum secundum eas, nulla foret oppressio, nulla tyranus, nullum bellum offensivum, imbecillissimi principi à potentiori illatum, forer illicivum, immo omnis inyatio & excusio Turcarum in Christianorum exercitorum esset licita & honesta,

Theses Philosophicae

XII. Lex positiva est actus voluntatis, non intellectus. Promulgatio de legis essentia non est, necessaria tamen, ut subditos dirigat & obliget. Ad vitia legis non requiritur acceptatio subditorum. Quod princeps de suis legibus dispensare possit, est certum, sed num ipse suis tenetur legibus est dubium. Bellum tam offensivum quam defensivum est etiam Christianis licitum, & potest esse ex utraq; parte justum. In materia iustitia, judex non semper tenetur judicare, secundum allegata & probata, sed nec contra allegata & probata, judicare est illi permisum. Potest homo legibus bonis & aequis teneti ad duo contradictionia simul & sensu verisimiliter & falsificanda. Indifferencia, voluntatis defectus non est, contra Wolthusum, sed per se est potius, in genere motis, in ordine ad laudem et viceperium, metitum et domitum.

XIII. Magnis pollicitationibus lectores suos lactat Cartesius, planè profiterendo se sibil admittere, quod non ex communissimis illis actionibus, de quarum veritate, non possumus dubitare, tam evidenter deducatur, ut pro mathematica demonstratione sit habendum, part. 2. prin. n. 64. Sed inconstans sibi contradicit, & nihil minus piafia quam quod promittit; non audet enim affirmare veritatem esse à se inventam - n. 44. & quæ sorbit tanquam hypotheses proponit, quæ falso existimantur, & in margine falsas esse fatetur. Necnon n. 45. rerum naturalium causas altius repetit, quam illas unquam excusisse ipse existimat. Juxta illas hypotheses in fide se posse arbitratur naturam sic sese de facto habere, ac si a principio conformater ad illas hypotheses condita esset, lib. 3. princip. ejus ratiocinii summa sit, juxta illas hypotheses eti falso, quodam intelligibili modo reddi potest ratio eorum quæ in mundo apparent, ergo merito concluditur naturam siccis habere, sicut se habentes, si revera junta tales hypotheses condita esset. Quam ratiocinationem si demonstrativam negaveris, Cartesium suorum protinus prævaricatorem facias si affirmaveris? eundem authorem sibi contradicentem habes, 4. part. princip. n. 204. ubi ingenio facetus, quod quamvis hoc pacto intelligatur quomodo res omnes naturales fieri potuerint, non tamen ideo concludi debet ipsas revera sic factas esse.

XIV. Tria genera materie & totidem mundi elementa precario supponit & magisterialiter dicitur Cartesius, non probat, eadem enim facilitate poterat sumerunt auxilie, admittendo materię subtili subtiliorē & subtilissimam, necnon etiam crassiorē & crassissimam. Verum subtilissimi hujus Philosophi eversis fundamentis, sponte sua ruunt superstructa.

XV. Velint polint Cartesiani datur materia prima Aristotelica, quæ recte definitur subjectum primum ex quo unumquodque sit & in quod ultimò resolvitur idque ne detur processus in infinitum. Ad novi corporis naturalis generationem non sufficiunt materia & motus, contra Cartesium; requiritur etiam forma, necnon privatio, ut principium etiam intrinsecum, in sano sensu Peripateticum. Quam miserè hallucinatus fuerit Cartesius in tradendis regulis motus, latis mortuis ejus discipulis & erubescunt. Hui claram & distinctam Cartesi perceptionem! Quamvis variae species motus reduci possunt ad localem, omnis tamen motus localis non est, contra eundem.

XVI. Ab his qui magno molimente Philosophiam Peripateticam extermisandam
eunget

Theses Philosophicae.

eunt, ut fiat locus Cartesiana, nobis licet inquirere, num claram & distinctam perceptionem habeant, rei existentis in rerum natura sed nullib[us] & verum cum omnis firmi includat ubicationem, Nullib[us] tamen *Coryphaeus* Cartesius oblitus sibi contradicit, omni spiritui denegando ubicationem & tamen animae rationali, in consilio seu glandula pineali concedendo sedem.

XVII. Non bene meruit Cartesius de orbe Christiano aut genere humano, emendando, ut alius *Cesar Wanniuss*, pristina argumenta, quibus olim convicti sunt Echensis, quibus Prophetæ & Apostoli S. Sancti amanentes, ad existentiam Dei probandam usi sunt, & substituendo aliud ad animam convincingam minus efficax, nimurum ab existentia idæ encis infinitè perfecti in mente, ad illius existentiam a parte rei.

XVIII. Male docet Cartesius med. 3. Denique esse ens à se ipso posse. Si radix & fundamentum possibilitatis rerum esset liberum Dei decretum, sequeretur quod Cartesiorum primum principium, sciz, *Ego cogito ergo sum*, potuerit fuisse falluum.

XIX. Qui mundum extensionis sue limites non habere contendunt, consequenter tenentur afferere non habere terminos durationis, sed esse aeternam, adeoque videntur nianum favere *Arrianis* & *Atheis*. Hæc arcana Atheismi horrere debent omnes senioris mentis theologi.

XX. Nitil, quod aliquid dubitationis haberet admittendum, sed hypotheses & principia Cartesiana, habent aliquid, ita plurimum, non tantum dubitationis, verum etiam falsitatis, ergo admittenda non sunt. Major propositio colligitur ex ipso Cartesio trist. de method. pag. 4. minor deducitur ex eodem; inter quadam enim vera non pauca repertuntur principia, ipsa sententia falsa, inservientia, manifesta credibilita, hypotheses non veritatis, verisimilia hoc non vera, & quæ demonstrant non quid sit, sed quid forte esse potuerit. Princip. pag. 89. pag. 190, in margine pag 188. pag. 89 pag. 173. Diop. pag. 73. Conclusio est nostra ad hominem. Quare cum multiplex sit usus & prerogativa philosophiae cotunnis p[ro]p[ter]e Cartesiana, ad reliquias scientias, Theologiam imprimis capescendas, cumque Cartesii physiologia sit pulchra Romancia potius quam vera naturæ historia; vigeat veterum philosophia vera, ita tamen ut recentiorum non dedigneatur culum & polituram.

XXI. Dato triangulo, constui potest triangulum minus, eius singula latera dati majoris sint majora. Unde dantur quadra, quæ majora sunt simul & minors. Ita dati possunt quæ aequalia sunt, simul & infinitè majora. Dati potest triangulum constans tribus rectis angulis. Gravi alicui casu, addi potest pondus gravius in partem ad quam casurum est, ita ut non cader, sed eripi atollatur.

15 DE 85

Positiones basæ Philosophicas, A. P. D. O. M. & benignæ auditorum, iura favente, supra nominati adolescentes, Magisterialis laurea candidati in celebrissimo Collegio Regio Aberdonensi [præside ROBERTO FORBES] propagantur sunt in solenni Philosophantinus distracta Augusti 24. 1680. hora & loco s. litus.

ABERDONIAÆ Excudebat IOANNES FORBES Universitatis Typographus, 1680.

